

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:			
Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 16 kor. — fill.		
Fél évre . . . 5 . . .	Fél évre . . . 8 . . .		
Negyed évre . . . 2 . . . 50 . . .	Negyed évre . . . 4 . . .		
Egy óra . . . 1 . . .	Egy óra . . . 1 . . . 70 . . .		
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**

Felelős szerkesztő: **IJ. MÓRICZ PÁL.**

Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

10 soros hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

Az állami tisztviselők szervezkedése.

* A tisztviselők szervezkedése országos mozgalom jellegét öltötte. Igazságszolgáltatás, közigazgatás, postatávirda, a közoktatás, egy szóval az állami szolgálat valamennyi ága csatlakozott e mozgalomhoz, amelynek a jogosultságát el kell ismerni s éppen azért, mert átfogja az egész köz- és állami élet minden megnyilatkozását, ezt ki kell kebelezni a pártkérdések közül.

Ez az első feladat arra nézve, hogy a mozgalom megnyerje az osztatlan és pártprogramok által szerte nem züllesztett társadalomnak azt a hathatós támogatását, amelyet az belső igazságánál fogva magának joggal követelhet. Amikor a nemzetnek ilyen hosszú idő alatt felgyülemlet adósságát kell rendezni: akkor nem lehet vetekezni afelett, hogy melyik pártárnyalat végezze a munkát. Itt első sorban meg kell állapítani a helyzetet, azután pedig kötelesség egyakarattal hozzáfogni a munkához.

A hatvanhetes kiegyezéstől kell a tisztviselői kérdés születését számítani. Organikus törvényt a nemzet nem hozhatott, hiszen annyi volt a rendezni, szervezni való, hogy a kormány és a törvényhozás nem tehetett egyebet, mint beállította a fizetéseket a költségvetésbe, fenntartott egy csomó koronázás előtti rendeletet, patenst, a kvalifikáció kérdését rábizta a miniszterekre, a nyugdíjügyet pedig a Schwabe féle kodex szerint intézte s ennek tulajdonítható, hogy a Mária Terézia korabeli rendeletekből még mindig csöpögnek a kegy- és egyéb nyugalmi díjak az alkotmányos költségvetésből. Horváth Boldizsár törvénye megalkotván, a bírósági szervezetet: a tisztviselők ügye csakis 1883-ban került szóba, a mikor megalkottattott a minősítési törvény s 1889-ben, mikor törvénybe iktattattak az állami tisztviselők nyugdíjazási szabályai. — Aztán pedig 1893-ig csakis melleleg érintették a törvenytárban a tisztviselői ügyet. Ekkor Wekerle kezdeményezésére törvénnyel rendezték az állami tisztviselők, altisztek, illetményét.

Ezek a törvényes intézkedések. — Közben pedig dolgozott Tisza, Wekerle, Bánffy a budgettel. Keleti F. megbiz-

ható számításai szerint 1870. évhez képest az egyes miniszteriumokban a személyzet a következő arányokban emelkedett: a vallás- és közoktatási ágazatban: 565, az igazságügyiben 383 a belügyiben 305, a földmívelésiben 283, a kereskedelmiben 197, a honvédelmiben 145, a pénzügyiben 30 százalékkal.

Szörnyű számok ezek, amelyek megczáfolják a tisztviselő-kérdés extensív fejlődését. A belső fejlesztést — a javadalmak rendezését pedig egyetlenegy törvény akarta elvégezni, a Wekerle törvénye. Hogy ennek az értékét megállapíthassuk az érdekelt államtisztviselői karra nézve elég konstataálni, hogy az előbb felmutatott óriási személyszaporítás mellett is a Wekerle-törvény 3 033 millió forinttal rőtt több kiadást az állampénztárra. Ennek a 3 033 millió forintnak az államtisztviselők összeségére való értékét pedig legbiztosabban akkor állapíthatjuk meg, ha konstatajuk, hogy Ausztria az 1873. évi rendezésnél fogva évenként 10 68 millióval fordított többet tisztviselőire s a Badeni által keresztül vitt osztrák rendezés évi tíz milliót meghaladó összeggel terheli az államkincstárt. Pedig Ausztriában semmivel sem drágább az élet mint mi nálunk. Ezek az adatok világosan bizonyítják, hogy az eddigi kormányok, törvényhozások bámulatos sietséggel építették fel ebben az országban a bürokrata államot annak minden nyomoruságával, teremtve az állami, gazdasági és társadalmi élet minden vonatkozásába beledolgozó bürokracziát: kitéve azt a nyomornak, ami annál veszedelmesebb, mert az intelligens középosztálynak nagy tömege van azzal érintve. Ez tisztán csak az anyagi helyzet; a tisztviselőkérdés egyik legjelentékenyebb vonatkozása. Amitől okos kormányok, bölcs törvényhozások, hogy a közérdeket megvédjék, megvédték az ő tisztviselőiket. Anglia parlamenti komissiót küldött ki a tisztviselőknek az államtól követelhető jogos igényeinek a megállapítására s ebben a bizottságban Burle intette a nagy és gazdag nemzetet, hogy adja meg szolgáinak a tisztességes fizetést, mert korrupció s a leghitványabb visszaélések sarjadanak ki a tisztviselői nyomorból. A francia állami élet, amely beteözéseiben és oszlopaiban

romlott meg, nem türi a tisztviselői nyomort; jobban fizetvén az ő szolgáit, mint a világ bármely állama, gondoskodik arról, hogy ha már az intézők korrumpáltak, az állam végrehajtó közegeitől távoztassék el a korrupció igazolhatósága.

Magyarország pedig elmulasztván kötelezettségeinek teljesítését az ő tisztviselőivel szemben, építi tovább a bürokrata államot. Azt az államot, amelynek gyökere nincs és soha sem volt a nemzetben s amelynek az építési elvei oly riasztók, hogy valóban nem tudjuk, min csodálkozzunk. Azon-e, hogy a korrupció még jobban, nem fészkelte-e meg magát, vagy pedig azon, hogy a félszeg építkezés össze nem omlott s maga alá nem temette a köztisztességet.

Sem csodálkozásból, sem meditációkból nem születik meg a tisztviselőkérdés megoldása. Erre cselekedni kell.

A kormányzatnak épp úgy, mint a tisztviselőknek. Bánffy az erdélyi főispánságból raktáron tartott gorombaságokkal s az oláh pópáknál el nem használt durvaságokkal intézte el a nála könyörgő tisztviselők alázatos esedezéseit. Wekerle megígért mindent, de rendezkedésével a kérdés megoldását elodázta. Tisza csak kinevezett. Most cselekedni kell. Ezt a kérdést, amely annyi veszedelmet rejt magában, elő kell készíteni a megoldásra. Ez a kormány feladata; mert a törvényhozás már érdemben nem dolgozhatik.

Első sorban a tisztviselőknek kell szervezkedni. Központi szervezet, illetékes képviselő megteremtése az első kötelességek a tisztviselőknek a saját érdekekben. Mert csakis központi szervezet alapos munkája derítheti fel a helyzetet és az adhat reális kiindulópontot a további akcióra. Azután következik a kormány munkája. Szeretettel, gondosan kell ezt vezetni s itt kicsinyes pénzügyi aggályok nem nyomulhatnak előtérbe, mert a pénzügyi terhek súlyát ki lehet számítani, de kiszámíthatlan a kérdést a mostani posványban hagyni. Mert a posványnak az a természete, hogy a légmentes megmételjezi.

A szenzáció.

Nem itélek tulszigoruan, ha azt állítom, hogy a vidéki ujságok egyrésze szeretettel tölti meg hasábjait a szenzációs eseményekkel. De tovább megyek. Nemesak a szenzációkon kapnak, de ezeket úgy kiszinezik, hogy az ember megcsodálja azt a jobb ügyhöz méltó fáradozást, melyet a toll végez ilyenkor.

Nem szeretek tanácsot adni senkinek, de az ujságírás eme modern irányába nem tudok belenyugodni. Nem tudok, mert nekem ujságírói evangéliumom, hogy az olvasó közönség esztétikai érzékét tiszteletben kell tartani. Az a néhány ember, ki csak akkor olvas ujságot, mikor ez valami botrányos dolgot szellőztet, nem dönti le nézetemet. Az ujságot fejlett izlésű olvasóknak írjuk első sorban s mivel biztosok lehetnek abban, hogy azt nemesak felnőttek, hanem ártatlan kedélyek is olvassák, vigyáznunk kell, hogy irásunkkal magunk ne törjük fel zárait annak az ismeretlen világnak, melyben az erkölcstelenség és morál ugyanily millió esetei tanyáznak.

Az ujságírónak művelőleg kell hatni olvasóira és sohasem szabad a szenzáció kedvéért feláldozni az ujságírói toll tisztaságát. Sok mindent megszabad írni, de még többet kötelesség elhallgatni. A tapasztalás szembeszökően igazolja, hogy az olvasó közönség felháborodással utasítja vissza azon közleményeket, melyek legfeljebb csak azt a világot érdeklik, mely sivár gondolkozásánál és kihűlt szívével fogva mohón kap a botrányok után. Az olvasó közönség nagyobb része az ujságokban az igazat és szépet szereti, mert azt tartja, hogy a mindennapi élet ugys annyit erkölcstelenséget tár fel, hogy ujság nélkül is elborzadunk az emberi szív és elme különböző aberrációin.

Nálunk, Debreczenben a fentemlített ujságírói törvény betartása kétszeresen kötelesség, mert a mi közönségünk igazán

puritán gondolkozásu. A multból örökölte ezen erényét, mely apáról fiura, anyáról leányra száll. Nem tehet róla, hogy a kaviárt az irodalomban vagy mérsékeltlen, vagy egyáltalában nem szereti. Nem prüderiából teszi ezt, hanem finom erkölcsi érzékből. És ha így van a dolog, az ujságírónak feltétlenül respektálni kell olvasói izlését, gondolkozását és erkölcsi ítéleteit.

Hosszu ideig voltam magam is ujságíró. Ismerem a debreczeni ujságolvasó közönséget és dicséretére bátran állíthatom, hogy nem szívesen olvassa a chronik scandaleuseöket.

Lehet, hogy az ilyen dolgok elhallgatása egyesek előtt unalmassá teszi az ujságot, de szerény nézetem szerint valamint a napilapok nem lehetnek imakönyvek és prédikáció gyűjtemények, viszont nem hitvátság, hogy szines palettával fessék le a bünt, az erkölcstelenséget és a megvadult érzésű emberek botrányos cselekedeteit.

Nem áltatom magam, mert tudom, hogy lesznek egyesek, a kik olvasva jelen soraimat, megmosolyogják nézetemet. Nem tehetek róla. A nagy közönség különböző társadalmi osztályában fordulva meg naponkint, egybehangzó ítéletük igazolja nézetemet. Már pedig az ujságírónak legmagasabb és legilletékesebb fóruma a művelt olvasó közönség, az ő ítélete felemelő, felmentő, lesújtó vagy marasztaló a szerint, a mint az ujságíró tollát forgatja.

A társadalom sötét tévedéseinek és büneinek szellőztetése, eltekintve az általános morál nézőpontjától, még egyéb kellemetlenségnek is válhatik forrásává. Mendemondákra, találgatásokra, szeretetlen megjegyzésekre és a családok békéjének feladására ad alkalmat. Következései épp azért kiszámíthatatlanok, mert a szó tova repül feltartóztatlanul s sokszor azokat érinti sebzőn, fájón, a kiknek élete tiszta, mint a napsugár.

Egyébiránt hiszem, lelkeim konfessziója,

hogy a művelt közönség minden soromat aláírja. Nem azért, mert én irtam, hanem mivel erkölcsi érteke igazságot lát azokban. (?)

Reform szikrák.

(Állami élet biztosítás. — A nyugdíj korlátozása. — Villámperzselt bokréta. — Orsz. Panama Egyesület.)

Némethonban minden hetven éves polgár nyugdíjképes. E némileg állami életbiztosítás nagy hatással van az állami polgárra, nyugodtabban alapít családot és bátran néz a „senectus: ipsa morbus“ elé. Humanusabbat gondolni sem lehet, mint hogy az állam adófizetőjét tisztelje, becsülje és elaggott korában támogassa, ha Isten is úgy parancsolja. A pap, katona és a panaszos bürokracia élete mind biztosítva; e kiválasztott népnek mind a nyers-nyárspolgár a gondozója. Dei gratia! Az örök fizetésben egyedül ő a törvényes utód.

A tisztességes tisztviselő, ha ma azt mondja, hogy nincsen ereje a munkára, csak a pipára: kérelmének és kényelmének holnap hely adatik. De viszont az is megéssik, hogy a fiatal hivatalnok nyugdíjaztatik, ha miniszter vagy főnök változik, kivált ha nagy a frekvenciája. Kinek mind megannyi a kívánsága. Történt itt évek előtt, hogy az összes vasuti és postai alkalmazottakat egyszerre elbocsájtották, pedig nem tiszta német ajkuak voltak, a hogy azt sokan állították, hanem hát „tempora mutantur, et nos mutamur in illis“ — ha az ember nem is oly senilis. Wetztermayer és a többi Májér az indóházat hogy diszítették Tiszának! — talán hogy diszesebben adjanak helyet másnak. Hány ezreddel szaporodott azóta a nyugdíjas armádia?! — csak Ő a gazeuse generális áll nyugodtan. Hazáját most sem üzi vész és köszönetet mond Bécsben Gu-

Másoknak.

(Ahó János után finnől fordította: Dr. Popini Albert.)

Végtere is elkészült véle élete művével és összes verejtéke végezeljával: saját házával amott az erdő szélén, a fatőkés irtás közepett.

Egész világeletében a mások nyáját legeltette, mások lovát hajtott, mások ekéjével mások rögét turta. Mások erdejét irtotta, mások irtóványát forgatta. — Mások szántóföldjén huzogatta az árkokat végestelen végig. Mások asztalánál evett a mások ágyában feküdt és mások fürdőjében fürdött, kapzsi gazdakéban, a kik nehéz munkát róttak rá és a szegény ágrólszakadtat úgy fizették ahogy a kényök tartotta. Másoké volt a daróc is testén, nem szabták azt soha ő rá, még a foltokat is más asszonya tette rája, mert ő neki nemvolt módja saját fehérségre.

Nem volt a sajátja semmi egyéb, mint azok az aszott csontok, az a meggörnyedt hát, az a göthös mell, és cziháló kebel.

Mégis az övé volt még az a felbe szerbe meredező házikó is a falu végén ott az irtás közt az erdőszélén.

Tíz esztendeig tákolgatta, egy sor gerendáját, úgy hogy a legelső szálfa már megszükkülének, mint egy ócska házon, a mikor a legfölsők fehéren fénylettek. De végtere mégis csak földel alá került, gyöpföldel alá, és a kőkemence készen állott, s ajtó ablak a maga helyén, és az alsó szál-

fák azon fehérre bárdolva, akárcsak a felsők. A szegény öreg végső erejét megfeszítette, s hebe-korba majd hogy el nem alélt, mivelhogy senki sem jött segélyére neki, a ki örök életében kezelába volt a más emberfiának. Nem is vágyott ő egyébre mint hogy felbe ne kelljen hagynia, hogy legalább a saját födele alá kerüljön meghalni.

És mostan fölkellet melengetni a füstös kunyhót és tüzet rakni a tüzhelyen, az első tüzet életében a saját tüzhelyén.

Az erdő széleihez vánszorgott és ott egy kiszáradt fenyőfa törzséből nagy ügygyel-bajjal egy ölre való hasábot aprított. Be kellett volna őket hordania, ám ereje cserbenhagyta s egy kicsikét meg akart pihenni a fa törzsén.

Szeme nedves, tekintete megtört, arca petyhüdt, csontja zörög, keze remeg, lélegzete tél-tul piheg szük mellében és a szive immel-ámmal dobog. Az őszi lombtalan berken keresztül látja az ő fehér házikóját nyitott ajtajával kiragyogni az irtásra a sötétlő erdő irányában, a sápadt őszi estnek fényiben . . . Az az ő házikója, az ő saját keze műve . . . Csak ezt a fát innen az udvarig birná . . . Nézegeti és egyszerre olyan messze-messze látszik, mint hogyha a világ tulsó végén volna. Kitorúli szeméből a nyirkot és most a házikó közelebb jön, de nagyon homályosan látszik az egyre sűrűsödő ágon-bogon által . . . nem látszik egyéb, mint a fehér fal és a fekete ajtó. Az ég az erdő mögött átlátszó és sárga. Hideg bor-

zongatja veritékes vállát. Izibe föl kellene melengetni azt a füstös kunyhót . . . Ott van ni megint a helyén s szembe tünik minden zege-zuga. „Tán még esztendőig éldegelek. Megsegít talán a fára, hogyha magam nem birok . . .“

Jótekonny melegség árasztja el testét, ám úgy érzi, hogy még nem bir föltápaszkodni, egy-két fohász kell még. S ott üldögél és mire se gondol.

Akkor valami kopogás hallatszik, mintha valahol kalapácsal ütnének a szög fejére és lelkébe imez eszme villan: „Vajon ki koporsójába verik a szögeket?“ Kis vártatva amonnan a tanya felől, a tó tulsó partjáról az estharang szava csendül: „Vajjon kinek huzzák a lélekharangot?“

Egyre sötétül a világ, mintha csak köd szállott volna a házikó elé. Nem hallatszik többé a kopogás, nem cseng többé a harang sem. Ámde most, minthogyha az erdő zugna. Lehajlik, hogy ölbe szedje azt a kis fát, de akkor arczra bukik a hasábokra, aztán onnan oldalt fordul le a földre a zizegő levelekre, a kiszáradt fa tövébe, feje alatt köpárnával,

A fehér házikó ott áll a sötétlő irtás feketéllő fatőkéi közepett, s a fekete ajtó csodálkozva tekint maga elé, mintha kérdené: Kinek készített hát, hogy ha maga nem jó?!

Másoknak csinálta Matyi a házikóját is . . .

lovszkinak, a helyett hogy köszönne le e széles hazának.

Vannak vagyonosak, kik hivatalt a rangért vállalnak, hogy legalább is nagyságosnak tituláltassanak. Ezek aztán hamar penzióba mennek, és az ex-utra könnyen kitérnek. A közügyek élére állanak: elnökölnek, ülnökölnek, álnokolnak, szónokolnak; jobbra szavaznak, balra paroláznak; csupa aranyos emberek; asszonybút felejtenek, serleget emelnek, énekelnek, tószlokat eretgetnek, hát a babér, mi egy talyigára is alig fér, valamit tán ez is megér?

A szegényebb nyugalmas, ha szerét teheti magán hivatalt vállal, mert éveivel felszaporodnak a családi gondok, hiába eladók a leányok. Öreg ember nem vén ember. Miért is menne nyugalomba, míg otthon egyre turbékol a hamvas javas. A 76 éves most is bírja a lépcsőt, parupli nélkül állja az esőt; a szegény dús gazdag állja a sarat és nyáron a porát, kurtara fogja a kurtanikát, mintha csak naponta duratorral kenetné magát.

Az ország és a városok képviselői jobban ügyelhetnének, hogy a ludra ne vesztegetnék a szénát, ha már a felgazdagodott leteszi a hivatalos pennát. Nem járja, hogy a milliomosok tárczáját tömésék, míg az éhes kérelmezőt csak üres végzésekkel etesék. Az incompatibilitás törvényét jó volna erre is kiterjeszteni és ne csak a zabhegyezőket büntetni. Meg kellene állapítani a vagyoni maximumot, min túl semminémű nyugdíj életjáradék nem jár, ha már az osztály adórendszerrel melőzzük. Bizony, ez uton is sok milliót menthetnének meg, a közpolgárság javára. Hát a „C. Tisza et fils“ cég, mely a haza dicsőségére tolja a Haladás szekerét, hozzá nem illő, hogy felvegye a sok fuharbért.

Némelyeknek a hivatal még a babérleveles nyugágyon is meghozza szép piros gyümölcsét, kivált ha a főispán a saját kezűleg veti meg. Szép a fiatal özvegy, kiből még szalmaözvegy is lehet! Hátha kötelező adó kamatban biztosítanánk életünket? A falu népe, mennyi zaklatástól volna megkímélve! . . . talán nem járna oly sűrűn az adóvégrehajtó, sem a tolakodó biztosító.

A törzs Friss Ujság májusi fának két táviratot hozott egyvégében. Egyik a florisdorfi villám csapás, mely hat embert talált, kik közül fele sulyos, fele könnyű sérülést szenvedett.

A másik analog eset: hogy az aradi pénzigazgatóságnál is bekopogtatott a villám Kőcsön Lajos miniszteri biztos személyében és kisebb nagyobb sérüléssel tíz embert helyben hagyott, illetőleg folytat ellenük vizsgálatot. Krausz, kir. tanácsos, mint 32 évi praktikus, a villám elől kitért, amennyiben kir. tanácsost nem ért; azonnal beadta nyugdíjaztatási kérvényét. Miért távozik a becsületes uri ember? Hát tehet róla, ha nem becsületesen szolgálják a tanácsai?? . . .

E lábra kapott panamák nem ritkák és sok esetben simítják mint a jó mamák. Minálunk is a sujtottakat azonnal elhelyezték, ahogy oda fent neszét vették. Ennek az eljárásnak is meg van a természetes oka, ha annyi egyszerre a panama, honnan vegyének hamarjában annyi villám-finánczot?

Hát vannak oly panamás tollhábák, melyek a ludra emlékeztetnek; magyarosan ludasak, de még e mellett forgatói maradhatnak nyugdíjasak. Nincsen is — mondja III. Napoleon — olyan ember, kinek ne volna hibája, kissé hamis mája, ha mindjárt a Márton ludja a talizmánja.

A hypothekát csak lehet ellenőrizni, de a pénzt, úgy látszik teljesen lehetetlen,

ha utolsó esetben a kis csomó ezresekkel megszökhetnek.

Nálunk a nagy urak régi divatot követnek; drága Panama kalappal köszönnek. És ha egyre fogadjuk köszönésüket, már nem messze lehet az Orsz. Panama-Egyesület. Rövidítése: O. P. E. — Isten segítse!

Gondy Károly.

Az aradi kongresszus.

(Polgármesterek értekezlete.)

A múlt évben Győrött tartott városok kongresszusa határozatából jöttek össze az önálló törvényhatóságú városok polgármesterei f. hó 24-én Aradra értekezletre. Az egyes városok következőleg voltak képviselve:

A r a d: Salacz Gyula és Institórisz Kálmán. **B a j a:** Dr. Hegedüs Aladár és Meskó László. **D e b r e c z e n:** Komlóssy Arthur. **G y ő r:** Zechmeister Károly. **H ó d m e z ő V.-h e l y:** Juhász Miály. **K a s s a:** Kozora Vincze. **K e c s k e m é t:** Bagi László. **K o l o z s v á r:** Dr. Eszterházy László. **K o m á r o m:** Dr. Gaál Gyula. **M a r o s V.-h e l y:** Hofbauer Aurél és Nagy Imre. **P a n c s o v a:** Szabó János. **P é c s:** Nendtvich Andor. **P o z s o n y:** Brolly Tivadar. **S e l m e c z b é l a b á n y a:** Sztinyai József. **S o p r o n:** Reichenhaller Béla, **S z a t h m á r:** Papp Géza. **S z e g e d:** Dr. Tóth Pál. **T e m e s v á r:** Rózsa Imre és **V e r s e c z:** Weiffert Károly. — Kimentették magokat: Nagyvárad, Szabak, Székesfehérvár, elmaradtak: Ujvidék és Zombor.

A tanácskozás vezetésére a tavalyi kongresszus elnöke kéretett fel s így Zechmeister Károly győri polgármester foglalta el az elnöki széket, akadályoztatása esetén alelnökül Komlóssy Arthur debreczeni polgármester helyettes jelöltetett ki. A jegyzőkönyv felvételével Dr. ifj. Lőcs Rezső arad-városi I. aljegyzőt bízták meg.

Az értekezlet hosszas formalitások helyett azonnal munkához látott s a legelső felszólalónak albizottság kiküldése iránti javaslatát elvetve, egyhangu helyesléssel fogadta el Debreczen küldöttje Komlóssy Arthur polgármester helyettesnek határozati javaslatát, melyet az „Aradi Közlöny“ után egész terjedelmében ideigtatunk. A határozati javaslat így szól:

„Mondja ki az értekezlet, miszerint óhajtja, hogy az eddigi rendszer, melynek alapján úgy a törvényhozás, mint a mindenkori kormányok kiadott rendeleteiben és tett intézkedéseiben a vármegyéket, a törvényhatósági joggal felruházott városokat, a rendezett tanácsú városokat, nagy és kisközségeket egy kalap alá foglalták, miáltal temérdek félreértések, elmagyarázások és zavarok keletkeztek, — jövőre szüntessék be s a vármegyékre (rendezett tan. városaik és községeikkel) külön, a th. joggal felruházott városokra nézve ismét külön törvények vagy legalább is egészen elkülönített törvényszakaszok alkottassanak.

Az ily törvények tervezetének elkészítése s az idevonatkozó miniszteri rendeletek kibocsátása előtt, ne csupán a vármegyei főispánok és közigazgatási tekintélyek, hanem azon kormányzati joggal bíró városok adminisztrációjának tágas mezején gyakorlati tapasztalatokat szerzett tisztviselők és bizottsági tagok is hallgattassanak meg és ezeknek czélszerű javaslatai fogadtassanak el.

Ezen irányzat értelmében való egyöntetű feliratoknak az országgyűlés képviselőházához és a magyar miniszterelnök urhoz intézését a városi törvényhatóságok sürgősen eszközöljék, sőt képviselőink külön-külön is felkérendők, hogy a törvényhatósági városok érdekében lépjenek fel s általában a fentebb kifejtett czél elérése és keresztülvitelére a közvélemény, a sajtó útján is ébren tartassék.“

E határozati javaslatot melegen támogatta Hódmezővásárhely, Arad és Kecskemét s az elnök kimondotta, hogy a városi külön törvény vagy legalább külön törvényszakaszok alkotása iránt minden egyes alkalmat ragadjanak meg a városok törvényhatóságai, hogy ezt kérjék, követeljék. Azután Hofbauer Aurél indítványát tárgyalták a városok pénzügyei és anyagi viszonyai rendezése tárgyában. Brolly Tivadar pozsonyi polgármesternek, az országgyűlésen épen szőnyegen levő 1899: VI: a fogyasztási adókról szóló törvényzikk hatályának kiterjesztése tárgyában tett, indítványát nagy örömmel fogadták és elhatározták, hogy Hieronim Károly, Arad város képviselőjéhez s általa valamennyi törv. hat. város képviselőjéhez sürgöny levelet intézzenek, kérven, miszerint szólaljanak fel a városok érdekében.

A levelet nyomban megfogalmazták és felküldték, hogy még a Kedden megnyitandó ülésen érvényesülhessenek a felszólalások. (Megtörtént: Hieronim kívül Thaly Kálmán és Tisza Kálmán többször is felszólaltak a városok érdekében, Szerk.) Ezután a városi szövetkezetek és takarékpénztárak ügyéről tartottak igen becses anyagokat szolgáló eszmecsereket, s három város képviselőjét bízták meg a részletek kidolgozásával, mely felett jövő évben döntenek, a midőn Május hóban már Szegeden gyűlnek egybe a városok küldöttei.

Az aradi gyűlésnek hazafias szép momentumokban sem volt hiánya. A városok küldöttei testületileg vonultak a szabadságtéren levő vértanúk szobrához s azt megkoszorúzták. A cser és borostyán levelekből font koszoru nemzetiszin szalagjára ezt irták fel: „A t ö r v é n y h a t ó s á g i v á r o s o k p o l g á r m e s t e r i é r t e k e z l e t é n e k t a g j a i: a z a r a d i 13 v é r t a n u e m l é k é n e k. Arad 1901. jun. 24.

Ekkor kocsikra ülve kihajtottak a kivégzés színhelyére, hol az öreg Salacz polgármester könyves szemekkel magyarázta az egyes helyekhez fűződő szomorú emlékeket. A várban pedig a börtönök és

azon bástyafalat tekintették meg, hol négyet föbelőttek.

A délutánból megmaradt szabad időt a küldöttek a hasznos intézmények megismerésére fordították. A csatornarendszer, kétvágóhid, szegény és árvaházak megtekintése után az 1848-49 ki ereklye muzeum és a parkoknak is jutott idő, mely utóbbiakat Salacz polgármester nagy szerencsével és buzgalommal létesítette, s van egy kis kert a városház háta megett, melyet az ő nevével Salacz parknak nevezett el a nép.

NAPI HIREK.

Városházi élet.

Az augusztusi nagy nyári szünet előtt még összeülnek egyszer a városatyák a közgyűlési teremben, a hol ilyenkor a tanácskozás heve után üdítőleg hatna a behűtött sör . . . A nyári szünet előtti rendes közgyűlést július hó 25-én tartják meg, melynek a tárgyait a július hó 15-diki teljes tanácsülésen készítik elő. — Dégenfeld főispán ekkor adja ki a parancsait. Július hónapban tartják meg a számonkérőszéki ülést is és pedig a 29-iki napon, elbírálván, hogy a közigazgatási szalmacséplésnek micsodás a magja. No de nem kell ezt olyan komolyan venni.

Debreczeni gazdák Budapesten.

Rácz Lajos deoreczeni gazdasági egyesületi titkár vezetése alatt kedden este utaztak fel a debreczeni gazdák a mezőgazdasági kiállítás megtekintésére. Összesen 29 debreczeni gazda rándult fel.

Egy urinó halálos balesete.

Megrendítő szerencsétlenségről értesítik lapunkat Mihályfalváról. Tegnap, kedden este a Mihályfalva felől Debreczenbe érkező vonatra egy fiatal urinó szállt fel. A eonat mikor elindult, a fiatal urinó hirtelen a kocsis ajtajához rohant s azzal a kiállással: „jaj nem erre kell utaznom,“ — felelt a kocsis ajtaját s kiugrott a már gyorsan haladó kocsiából. Az utasok rémülten tekintettek a gyászba öltözött nő után, ki mozdulatlanul terült el a földön. Az állomás személyzete s az ott levő utasok oda-siettek s borzalmas látványnak voltak tanúi. Az ösmeretlen fiatal asszony, véresen feküdt a sínpar mellett. Oly szerencsétlenül ugrott le, hogy fejével a vasoszlopu váltónak esett s az erős ütés következtében oly erős agysérüléseket szenvedett, hogy pár perc múlva meghalt.

Budapesti tudósok és művészek Debreczenben.

Mint Budapestről értesülünk, e nyári hónapok folyamán egy tudós, író és művész társaság rándul Debreczen és a Hortobágy pusztá megtekintésére. Dr. Lendl egyetemi tanár, Lakatos Károly szerkesztő, zoológiai író, Vastagh Géza festőművész, a kiváló állattestő művész, több elsőrangú zoológusunk lerándulnak Debreczenbe, sőt

nincs kizárva, hogy a vastagnyaku kálvinista Pósa bácsi is lerándul Kálvinista Rómánkba.

Nagyvárad lap Debreczenről.

A pecezeparti Athene egyik lapja, az orfeumokról írván, Debreczent is beleveszi cikkébe, ugymond: „Vasárnapi heti tárcánkban félig tréfásan irtunk arról az ártista beözönlésről, mely Nagyváradot a színházi szünetben elnyeléssel fenyegeti. Megnevezett „magyar“ orfeumok kaptak jätétekra engedélyt s a Fekete-czirkusz mely július 1-én kezdi meg működését, a legsilányabb hippodrom, melyért egy fillért is kár kiadni. Mi a mellett vagyunk, hogy a közönség ne maradjon nyáron azok nélkül e bizonyos nyári időtöltések nélkül. De nem gondoljuk azt, hogy a legalja csödülhessen be a brettli művészeknek Nagyváradra. Debreczen a külsőségeket tekintve, magyarabb, legalább is sallangosabb magyarságu város, mint Nagyvárad. És még Debreczenben sem kiáltja az állsovénység, hogy csak magyarul a brettlin. Adjon engedélyt a főkapitány egy elfogadható orfeumnak s ne kíváncson többet, minthogy a program fele legyen magyar. Hál' Istennek tartunk talán már ott, hogy nem kell orfeumoktól várunk a magyarosítást s nem kell tiszta magyar városban az orfeumok germanizálásától tartani.“ Hát erre a cikkelyecskére csak az a megjegyzésünk, hogy Debreczen nemcsak a külsőségeket, a sallangokat illetőleg magyarabb város, mint Nagy-Várad, de a lelkét, a szellemét illetőleg is. Debreczen felől még idáig az ultra-modern magyarok sem csinálhattak „Grosswardeiner marsch“-ot . . . Az orfeumokat illetőleg pedig maga a vendéglősök, kávéosok ipartestülete folyamodott azoknak végleges, teljes kitiltása ellen.

Rövid krónikák a XX-ik századból.

Egy kun-szent-mártoni ujság írja az alábbi jóizü történetet: Pajer Lajos kun-szentmártoni lakosnak az az eszméje támadt, hogy a magyarok királyát megajándékozza tíz darab alföldi tyuktojással. Az eszmét tett követte s becsomagolta a kiválasztott szép tyuktojásokat s elküldte azokat I. Ferencz József királynak. Minden egyes tojásan egy magyar korona s a király neve volt rárajzolva. A tojások mellett egy fél iv papíron a következő vers volt mellékelve:

Tartsd meg Isten jó Királyunk
Tartsd meg Ferencz Józsefet.
Nyujtsd neki oh égi urunk
Oltalmazó kezedet, hogy mint
Jó atya helyetted kormányozon
Benünket. Kérjük Isteni
Felséged tartsd meg Ferencz Józsefet,
Tartsd Isten Királyunkat hazánknak,
Dics reményét a Közjóra áldásodat
Sugarazó életét buzgón hozád Fel Kiáltunk
Mindenható Istenünk Éltesd Éltesd
Jó Királyunk Éltesd Ferencz Józsefet!

Pajer Lajos

Kun-Szt.-Márton, 1901. Április 1.

E hónap 21-én jött meg az ajándékra a válasz a kabinetirodától a főispán utján, melyben 40 koronát küld Ö Felsége az ajándékozónak.

Mulatságos eset történt Orsován. Az ottani törvényszéken napokig tartó esküdt-széki tárgyalások folytak, melyekre az esküdt urak lelkiismeretesen eljárógattak. — Történt pedig, hogy egy ilyen tárgyalást délebed idején megszakítottak, azzal a szándékkal, hogy délután újra összeülnek. Közben azonban megnyiták az ég csatornái, zuhogott az eső, úgy hogy az utcákon patakokban hullámozott a víz. A törvényszéki épület pedig még megsem lehetett közelíteni. A törvényszék elnöke aztán úgy segített a bajon, hogy rabokat rendeltetett ki, a kik térdig gázolva a vízben, az esküdt urakat a hátukon vitték be a tárgyaló terembe . . . Persze nagyon komikus volt ez a felvétel.

A csőd nem mindig a tönkrejutást jelenti. Ezt bizonyítja Szelle József aradi ügyvéd esete, aki 60 ezer frttal csődöt jelentett be és az első leltározás alkalmával minden vagyont a felesége nevében találtak. Megtörtént aztán, hogy dr. Kertész tömeggondnok megjelent Szelle lakásán és lefoglalt két sokat ígérő Wertheim kasszát, a mely az első leltározásnál teljesen üres volt. Az ügyvéd távol távol volt, a felesége pedig megtagadta a kulcsok átadását és ennek folytán a tömeggondnok feltörette a kasszákat. Legnagyobb meglepetésére négy-százezer kor. értékű teljesen jó váltót és ötszázezer kor. értékű biztosítási kötvényt talált a fiókban. Ezek most mind bírői zár alatt vannak a csödbe jutott ügyvéddel együtt.

Papp Béla vezérőrnagy, a kolozsvári 75. honvéddandár parancsnoka e hónap 20-án Marosvásárhelyt időzött az ottani honvédség fölött szemlét tartandó s ott tartózkodása alatt történt vele az alábbi kis epizód. Mikor a besztercei honvédek századai elléptek előtte, szivarra akart gyujtani a tábornok. Egy a csoportban ott ácsorgó székely atyafit megszólít a generális:

— Van-e magának gyufája?

— Mán hogyne volna! — Azzal kikorasz a piros lajbi zsebéből egy „kényenyés“ gyufát, fölemeli a jobb lábát és keményen kezdi dörzsölni a lábszárához azt a bizonyos gyujtót. Orrfacsaró szag keletkezett erre s a tábornok jedten parancsolt „visszakoz“-t. A székelyt is, a tábornokot is egy hirtelen gyujtott szalonyufa kimentette a zavarból.

A költő verse.

A reggeli posta egy verssel teleirt levelezőlapot hozott. A verses levél szerzője költözik erről a tájról, tehát bucsuzatlan nem akar elmenni, mert ő érzi, hogy nem szent Pál, mert tudja, hogy a debreczeniek pedig nem oláhok. Az illedelmes kis levelet, a „hü olvasó“ kérelmére nyári szórakozásul teljes terjedelmében közöljük.

Debreczen 1901. Jun 25.

Tekintetes Szerkesztő ur! nagyon kérem ha lehet ezen kis első szülötet közölni.

Költözök!

Költözök költözök messze tájra inen,
Mert szegény szívemnek nyugalma itt nincsen
Visza vágyok oda a felejthetetlen tájra
A híres járszágnak egy kis falujába
Hol szeretett kedvesem két ölelő karja
Részemre már is kivan tárva
Hogy keblére zárjon és forrón csókoljon
Oh csakhogy vissza jöttél szeretett Istvánom,
maradam tisztelettel üzenetet várva hü olvasója a Debreczennek

H. István.

A miniszter önkénye és a villamos vasút.

Megemlékeztünk a kereskedelmi miniszter leiratáról, mely a helyi vasut-

nak villamossá való átalakítását engedélyezi, ámde felsővezetékkel. — Épp ebben nyilvánul a miniszter önkénye, mely ellentétes a város közönségének érdekével és kívánságával. Ugyanis a közigazgatási bejárat nyitáskor a város részéről határozottan kilett fejezve, hogy a város alsóvezeték mellett kívánja a villamos vasut megalkotását. A felső vezeték ugyan olcsóbb lehet a vállalkozó társaságra, de a városra szépművészeti és közbiztonsági tekintetből veszedelmes. A felső vezeték oszlopai elcsufítják a vonalba eső utcza részeket, másrészt a felsővezeték életbiztonsági tekintetből is veszedelmes. Ezt a vállalatot nem pár évre építik, azért megfontolandó, hogy ily körülmények között belemehet-e a felsővezeték építésbe a város. Véleményünk szerint nem, mert itt nem a vállalkozó társaság, hanem a város érdeke a döntő. És mivel a július havi közgyűlésnek egyik tárgya lesz a vonatkozó miniszteri határozat is, a városi képviselőtestületnek alkalma nyílik az önkényes, a város érdekeivel ellentétes rendelkezést megdönteni,

A szilasi uradalom gyásza.

Nagy Bölöny József, a szilasi földesur feketeszegélyű lapon tudatja egyik régi, hűségese emberének a halálát. — Manapság az ember nem igen törődik felebarátjával, főképp ha nem várhat tőle semmit, s főképp ha felebarátja halott. — Arra pedig példa sem adódik, hogy a h a t a l m a s földesur aki annyi szegény ember sorsát bírja, meleg szívvvel, a nyilvánosság számára, tulajdon ura nevében emlékezzék meg valamelyik uradalma halottjáról, olyanképpen mintha saját gyászáról szólna. Annál meghatóbb az a példa, amit most Nagy Bölöny József adott, akinek szívbéli jóságát annyi legenda dicséri. „Gazdaságának hűségese vezetője” Csorba Pál véletlen szerencsétlenség folytán hirtelen meghalt a szilasi pusztán. A halálesetről a földes ur és neje ezt a megkapó gyászjelentést adta ki:

Nagy Bölöny József és neje Nedeczki Ferenczke, mélyen megszorodott szívvel tudatják Csorba Pálnak, gazdaságuk hűségese vezetőjének véletlen okozta hirtelen halálát. A megboldogultnak hült tetemei f, hó 26-án délután 2 és fél órakor fognak a Szilasz-Pusztai lakásáról az Ugrán lévő családi sírkertbe az ev. ref. egyház szertartása szerint örök nyugalomra helyeztetni. Melyre az elhunyt rokonai, tisztelői ezennel meghivatnak. Kelt Szilasz-Pusztán, 1901. jun. 24-én, Béke poraira!

Értesítés.

Beküldetett: A t.-cz. szülők és gyámok ezuton is értesítetnek, hogy a f. év szeptember hó 1-től a fuiskola V-dik osztályát megnyitjuk, felhívjuk tehát mindama t. szülöket és gyámokat, kiknek fiugyermekeik a IV-dik elemi osztályt végezték, hogy azokat augt. hó 25-30. napjain a fellitandó V-dik osztályba beiratni sziveskedjenek. Az izr. iskolaszék.

A földesi anyagiilkos az esküdtszék előtt

Antos Gyula földesi anyagiilkos bűnyűjét ma befejezik. Az elvetemült gyilkos felett még a mai nap folyamán kimondják az ítéletet. Megmenekül-e a haláltól, az esküdtek belátásától függ. Horváth Bálint dr. kir. ügyész, a vád képviselője, az ügyészi kar e mély tudású tagja már tegnap megtartotta vádbeszédét. Tudásának minden erejét latba vetve, teljes meggyőződésből beszélt, mélyen átgondolt, szépen indokolt s ogi fejtegetésekben is bővelkedő beszédben fejtette ki álláspontját, hogy az előre megfontolt szándék teljesen be van igazolva, életért-életet követel s kérte az esküdteket, mondják ki Antos Gyulát vétkesnek, még pedig az első kérdésben, mely a btkv. 278. §-ba ütköző gyilkosság büntetést állapítja meg s halállal büntetendő. A tárgyalást ma d. e. 9 órakor folytatták. A tárgyalás megnyitása után elnök felhívta vádlott védőjét védőbeszédének megtartására. Óriási hőségben, a hallgatósággal szorongásig megtelt teremben állott fel a védő, Kardos Samu dr. s előterjesztette nagyszabású, éles s kiváló jogász elmére valló gyönyörű védőbeszédét. Azzal kezdi védőbeszédét, hogy elmondja azt az esetet, mikor Móriecz József Debreczenben meggyilkolta édesapját. Elmondja Móriecz tettének indokait is. Elmondja, hogy Móriecz tettét sohasem bánta meg. Párhuzamot von Móriecz és Antos esete között. Előbbi apját, utóbbi anyját ölte meg. Nagyobb bünesetet nem tud, nem képzel, mint, hogy azt ölje meg Antos, ki édes anyja volt. Különösnek találhatják, hogy lehet-e, szabad-e Antost, az anyagiilkost védeni. Szerinte kell, szabad és szükséges. Majd áttér az Antos esetére. Ő nem látja beigazoltnak a gyilkosságot, szándékos emberölést lát csak fenforogni. Foglalkozik ezután Antos gyermekkorával, apjának, testvérének súlyos vallomásával s ezekből azt a meggyőződést meríti, hogy a balhit sodorta Antos Gyulát oda, ahol most ül. Antos közeli rokonai, jóismerősei, azok, kik házukhoz jártak, tények, tanuk, esküvel erősítették meg, hogy Antos józan, tisztességes s szülő tisztelő fiu volt, tehát nem rossz, induiatos, mint ahogy apja testvérei előadták. Beszédének további részében azt fejtegeti, mi indíthatta hát Antost anyjának megölésére. A tárgyaláson felmerült tényeket hozza fel s beigazolja, hogy Antos nem gyűlölte anyját, sőt tisztelte, akaratát teljesítette, hiszen szakitott, széttépte a Katona Ágnessel éveken át tartó tiszta, erkölcsös viszonyt, teljesítve anyja óhaját. Megezáfolja tényekkel, tanukkal a vád azon állítását, hogy Antost vagyoni érdek is vezette anyja meggyilkolására. Antos nem volt iszákos, kártvya, szolid, józan ember volt, ez a tárgyalás folyamán teljes beigazolást nyert. Beigazoltnak látja, hogy Antos Gyula családjából ki volt taszítva, testvérét jobban szerették szülei, mint védenéjét. — Antos Gyula esetében nagy erkölcsi felelősség terheli az Antos családot is. Nem szóltak hozzá, nem világosították fel, szleüi nem látták el tanácscsal, testvére még a kézszorítást is megtagadta tőle. A gyomot, a fulánkot nemhogy kitépték volna vádlott szívéből hozzátartozói, hanem azt még, jobban táplálták, fejlesztették. Majd hosszan, részletesen fejtegeti, hogy Antos cselekményeinél az előre megfontolhatóságot megállapítani nem lehet és az előre megfontoltság nem is forog fenn. — Szerinte nem 20 perc, mint a vád állítja, de 6 óra sem elegendő ahhoz, hogy a premeditációt meg lehetne állapítani. Kuriai döntvényekre hivatkozik s kimutatja, hogy nem fordul elő eset, hogy ilyen rövid időközött állapítanak meg a premeditációra.

Beszéde folyamán keri az esküdteket, melőzzék az ügyész indítványát s mondják ki bűnösnek a vádlottat a második kérdésben, vagyis a szándékos emberölés büntetében. A védő után az ügyész replikája következett, majd a védő reflektált az ügyész szavaira. Déli egy órakor a tárgyalást az elnök felfüggesztette. Itélethozatalra délután 6 órakor kerül a sor.

Öngyilkosság idegenben.

Az aradi rendőrség távirata szomorú hírt hozott egy debreczeni családnak. Halász Lajos helybeli fényképésznek tudtára adja a hir, hogy feleségének apja, Rotbahr Mihaly kereskedő öngyilkosságot követett el s meghalt. Az öngyilkosság okát nem tudatják a családdal s ők sem tudják, mi indíthatta Rotbahrt az öngyilkosságra.

T Á V I R A T O K.

A képviselőház ülése.

Ugron esete a Házban.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Budapest, június 26.

A képviselőház mai ülésén az összeférhetlenségi eljárás tárgyalásánál Gajary Ödön szóba hozta Ugron Gábor esetét, ki francia pénzt kért s akart elfogadni választási czelokra.

Molnár J. közbeszól: Bánfi millióiról beszéljen, azok Ausztriából kerültek ide, a francia pénz nincs, de az volt és ez bizonyos!

Gajari folytatva beszédét: Delcasse ur pénze nem incompatibilis, pedig az ország legvitalisabb érdekei ellen fogadott volna el Ugron anyagi támogatást.

Lévay Lajos: Hazaárulás!

Gajary: Ily szavakkal nem dobálódik, bár Ugron annak idején Dobránszkit kisebb hibáért a vádak egész özönével ki üldözte a házból. Maga az eset politikai fontossággal nem bír, de azt hiszi, nincs senki, aki Ugront el ne itélné (Helyeslés jobbról.)

Polónyi Géza szólalt fel ezután. Kijelenti, hogy Ugront nem akarja védeni, de kérdi, Bánffy nem rosszabb dolgot követett el, mikor a milliókat gyűjtötte a pártkasszába. Arra sok eset volt, hogy a magyarok idegen pénzt fogadtak el. Utal a Rákóczi korszakra.

Molnár Jenő: Bánffy volt a hazaáruló!

Gajary rövid felszólalása után Visontai Soma szól.

Helyteleníti az idegen pénz elfogadását, de úgy tudja, hogy Ugron éppen ez ellen védekezik s meg is fogja magát védeni. Kossuth Ferencz kijelenti, hogy a függetlenségi párt mindig hive volt a hármasszövetségnek. Ő és pártja ellene van minden olyan szövetségnek, mely az oroszsal akarja a magyarokat összehozni. Elitéli Ugron Gábort, ki idegen pénzzel akart propagandát csinálni. — Felolvassa Ugron nyilatkozatát s kijelenti, hogy a függetlenségi párt soha idegen segélyt el nem fogad. (Viharos helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Innét-onnét.

— Junius 26. —

(Levél a bpesti zoológus kompániához.)

A tekintetes tudós és mulató zoológus kompánia baráti levelét megkaptam. A szíves üdvözlést köszönöm. A „T e r m é s z e t” tudós barátjainak kedves megemlékezése különösen jól esett, annyival inkább, mert ez már nem a legelső levelek kedves bpesti atyámfiai, tudós zoológusok, írók, állatpiktorok, valamennyien litteratus és liter-forgató nagyságos uraim.

Uram, uram, Lakatos Károly derék szerkesztő uram és kedves jó barátom igazán kedves töletek, hogy a fehér asztal mellett is gondoltok reám, eszedbe, eszettekbe jut a szürke vidéki bús magyar, a kire csakugyan ráférne már egy kis „dalvirágos, sarkantyú pengéses jómulatás.”

Az ám! De hol itt a dalvirág, a sarkantyú pengés? A jó debreczeni civilizált társadalomban csupán a városi és vármegyei hajduk pengenek még sarkantyút... Megpróbáltak ugyan itt a notárius tanfolyam derék diákjai is a dőlözeg magyar viselet felelevenítésével. Eleinte hetykén pengették a sarkantyút, de belefáradtak a sok bámulásba... Mert, ez a valóság, Debreczenben is maholnap megbámulják a becsületes nemzeti viseletű fiatal embert. A régi tógás debreczeni diákoknak csak a beszéd után él az emlékü és hírük. Az atillát levetette, császár kabátban feszít a nagy fejű, nagy kezű, faluról származott kálomista teológus is.

Még a hortobágyi pásztor ember némely része is felkötös sarkantyút visel, mint a „fúrvézereknél” szokás.

Tehát beláthatjátok kedves zoológus barátaim, hogy ma már Debreczenben is nagy eset a „sarkantyú pengéses mulatás”, a hogy ti azt nekem kívántátok.

A mi a dalvirágokat illeti, az csak terem a Hortobágyon is, a város árkaiban belül is, melynek a partjáról — hajdan — szakállas puskákkal ijesztgették a kóbor tárokat a czivis ösök... Én a hortobágyi dalvirágokat és vadvirágokat többre becsülöm, attól legalább zsendül a jószág, hanem a városi dalvirágok — értem a helyi költők termelvényeit — a szerkesztés csalánjai... Mert ne képzeljétek ám, hogy a debreczeni öreg kollegium és a zöldleveles nagyerdő oly bőven termi a Szabolcskákát...

A debreczeni mulatást illetőleg pedig szívből kívánom, hogy mielőbb részetek legyen benne. A zoológusok számára elég gazdag kincset rejteget még a debreczeni erdős, rétes szép határ. Csárdát is csak találunk, hol jégbe hűtött, zamatos, tüzes „e z e r j ó f é l é v e l” csillapíthatja a tudós szomját...

Kedves Lakatos Károly szerkesztő barátom! vedd ezt tudomásul és egyidejűleg tudasd e felfedezéseket a tisztelt zoológus kompániával (az egy berlini tudóssal is) és Vastagh Géza festőmesterrel is, a kinek a modelljei — a füstös nyaku bikák — ugyancsak türelmetlenül hányják a port (a szarvukkal) a Hortobágy kiszáradt partján... És dúr

a disztó, dúr a Hortobágy partján. Csodál-nám, ha a Géza mestert és a zoológus kompániát még ez sem hozná kísértésbe.

nemes Portörő Kelemen.

IRODALOM.

A Vasárnapi Ujság

Junius 23-iki száma 29 képpel, s a következő tartalommal jelent meg: „Prága” (képekkel: Kilátás a Hradsinra, az új prágai hid, a Hradsin, stb.) — Költemények: „A kis diák,” Garda Samutól; „Utolsó óram,” Sully Prudhomme költeménye, fordította Szabados Ede. — Regénytár: „A halász regénye.” Irta Szemere György (Neogrady Antal rajzaival.) — „Rejtélyes történetek: A rastatti gyilkosság” (képekkel). — „A két nagybácsil” Amerikai elbeszélés. Irta Sidney Herman Preston Angolból fordította S. A. — „Szilágyi Sándor (1827—1899)” Szüry Dénestől. — „Farkas-történetek.” — „Ole Bull” (képpel: Ole Bull norvég hegedűművész szobra Bergenben). Dr. Rónaky Kálmántól. — „A királyi vár szobrairól” (képekkel Damkö József szobrai után). — „Prielle Kornélia” (arc képpel) Naményi Lajostól. — „Az automobilok történetéből” (képekkel). — „Az urnapi körmenet Bécsben.” — „Erzsébet királyné szobrának leleplezése Kolozsvártól” (képpel). — „Főuri esküvő.” — Irodalom és Művészet, Közintézetek és Egyletek, Sakkjáték, Keptalány, Egyveleg, stb. rendes heti rovatok. „A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre négy kor., a „Politikai Ujdonságok”-kal és „Világkrónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest. IV. ker. Egyetem-utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 korona 80 fillér.

CSARNOK.

Vitkó honvéd tüzemester kalandjai.

Irta: ifjabb Móricz Pál. 4.

(Huszár és huszár.)

A czifra dolmány, a forgós csákó, lóding, tarsoly és rezes pisztoly, görbe kard, meg a tánczoló paripa még nem teszik a huszárt. A Hunyadi huszárokat például idén megbecsülték a tüzérek a Csallóközben. Ezek a kék ingujas fiúk, bármely katonasággal, megállták a helyüket. Egyszer Görgei is elkívánta Klapkától őket. Adott helyettök 2 század Lehelhuszárt. Vagy talán Károlyi huszárok lehettek? Micsoda szép, csinos gyerekek voltak ezek a festői szép ruhában, és micsoda szépek voltak még a lovaik is. A tapasztalt tüzérek mikor látták őket, sajnálkoztak felettük;

— Szegény kis fiúk! Mi lesz veletek, ha csatára megyünk.

Szomorú is lett a végök. Megsem állhattak a dzsidasok előtt. Azokmint a védtelen barmot verték az árokba őket. Nem is menekültek volna, ha ott nem lett volna a tüzer. A tüzérek ugyanis kartácsal visszazoritották a németet.

Hanem Klapka ekkor mindjárt visszakérte Görgeitől a Hunyadi huszárokat.

(Nem értett a hatvágáshoz.)

A Hunyadi huszárokhoz tartozott az a napsütötte arcú rekrua is, egy szálas esi-

kós legény. Az őrmester, a vén zupás őrmester Szabó kapitány elé rapportra vitte a rekruatát, mert a hatvágást sehogyan sem tudta megtanulni.

A kapitány ur jól körülnézte az ujonczot. Végül csak annyit mondott neki:

— Vágd fiam az ellenséget, ahogy tudod.

A fiatal Hunyadi huszár megfogadta a szót. Vácznál egy nap hat darab kozákat vágott le. Az öreg kapitulációs őrmester pedig álmélkodva nézte ezt a hősi kaszabolást. Többet sohasem szólott a hatvágás tudományáról.

(Huszár és a svalizsérék.)

Ugyancsak a Csallóközben történt. Vitkókat két ágyuval vorszpontra rendelték ki. A tüzéreknek volt boruk, husok bőven. A két ágyuval fent helyezkedtek el a magaslaton. Belátható távolságban falu látszott. Ott már az osztrákok táboroztak. Lent az ágyuk alatt, egész az alsó árok szélén, két öreg magyar huszár helyezkedett el. Vitkó még borral is kínálta őket. A két huszár, noha nem volt szabad, kikötötte a lovát. Czöveket vert le. Osztán akkép pipáztattak. A tarlón keresztül két svalizsér portyázott. Ők magyar tüzérek ugyan „slabuzsérnek” csufolták ezt a lóra nem termett nációt. De mikor látta Vitkó, hogy a két svalizsér a heverésző, pipáztató huszárok felé tart, nem állhatta meg figyelmeztetés nélkül. Szólt:

— Nem látják kendtek a németet?

— Épp azt várjuk tüzemester uram! Csak hadd támadjon már, szóltak a huszárok és hegyesen, nyugodtan köpködtek a fűre.

A svalizsérék nem támadtak ekkor. Előbb visszavágtattak a faluba, osztán csak eljöttek megint. Az egyik öreg huszár tovább pipált. A másik öreg huszár pedig alig tette a lábát a kengyelbe, már is olyant vágott az egyik svalizsérre, bevágta a kardjával a rezes sisakot is, hogy a sisakkal együtt holtan rogyott a földre a német. A másik svalizsérnek meg a karján ejtett veszedelmes sebet. De aztán nem bántotta tovább. Hanem visszaküldte a faluba, hogy mondja meg a többi német katonának, hogy mint jártak... Mig ez megtörtént, addig a huszároknak még a pipájuk tüze sem aludt ki.

(Az ágyuk lidérczlángja.)

A kozák lovát már megittatta a Vágban, a Dunában. A magyar föld virágait legelték a muszka lovak... A megijedt osztrák hívta be a mi szép földünkre őket. Ott a Csallóközben is döllyösködtek a muszka. Vitkó Antal ez időre jól vissza emlékezik. Egyszer reggeli 9 órakor kezdtek az ütközetet a muszkával. Ámde ágyuztak még este 11 órakor is. Már akkor az ágyuk mellől a lovakat, fúrvézereket, tüzéreket el-lövöldözte a muszka. Ezek a muszkaugyanis jobban löttek, mint a német. 70 tüzer elesett. Összetörték még az ágyu kerekét is, mi különben még síkföldön tühető baj. Éjszaka a sötétben már ekkép lövöldöztek, odalöttek kölcsönösen az ágyuval, a hol az ágyun a láng fellobbant. Az ágyuk lidérczlángjai voltak ezek. És mikor láng a lángra fellobbant, dördült az ágyu is.

Éjszaka 12 órakor a megmaradt fúrvézérel és egy lóval a majorság alá húzták a roncsolt ágyut Vitkóék. Klapka tábornok kérdezte tőle:

— No gyerek! Sokat szenvedtél? Ettél-e már?...

— Ettem! Reggel pálinkát.

Klapka tábornok rostélyost, butélia bort küldött a tüzemesternek. Vitkó a vacsorát

elfogyasztván, az x-lábu asztal mellett elaludt. Éjszaka költögette a tűzér:

— Keljen fel tüzemester ur! Induljunk!

— Minek? kérdé Vitkó tüzemester nagy busan. Se ágyu, se ló . . .

— Minden van, felelték neki. Van ágyu is, van ló is. Csak jöjjön.

Ugy is volt. Klapka tábornok kiparancsolt Vitkó tüzemesternek mindent. Volt ágyu, volt ló, volt minden, És már hajnali 3 órakor felkötötték a muszkákat. Természetesen ágyuszóval, ágyu golyóval költögettek fel az orosz puszták vad kalózeit. Egész Somorjáig, Pozsony alá verték őket, noha honvéd is sok elesett, de ez időtől a muszka nem fogadott csatát a komáromi honvédekkel. Annyira megbecsülték a honvédek vitézségét. Halált hozott az a lidércz láng a muszkára, mely éjszakának idején a honvéd ágyunál föllobant.

(Utolsó nemzetiszínű zászló.)

A szerencsétlen magyar hazát már csak a komáromi honvédek védelmezték. Az árulás halálos sebet ejtett a nemzeten. A honvéd hadak megsemmisültek. Komárom szüvére körül is ezernyi és ezernyi osztrák-muszka szövetkezett elenség rajzott. Klapka tábornok tehát, vitéz katonáinak jövő sorsát szem előtt tartván, hadi tanácsot tartott. Megbeszéltek a dolgot. Becsületes, tisztességes hadi feltételek mellett feladta a várat. Szabad elvonulást biztosított katonáinak, és olyan biztosító levelet is, hogy a jövőben sem üldözheti az osztrák Komárom vára vitéz védőit.

A bástyákról behuzták az utolsó nemzetiszínű zászlót, melyhez annyi győzelem emléke tapadt. Még felzendült utoljára a tüzes, a szívet varázsló Rákóczi induló, mely az utolsó nagy magyar fejedelm emléket örök időkre zengi . . . A várba bevonult a német. A honvédsereg szerete oszlott az elárult magyar haza földjén.

(Vitkó tüzemesterék a muszkákkal barátkoznak.)

Az ágyut, a lovat Vitkó Antal is ott hagyta Komáromban. Obsitos baka módjára, gyalogosan indult el a tűzér czimborájával. Tűzér ruhában voltak. Galgóczot elérvén, ott muszka sereget találtak és itt sok muszka ágyut is láttak. A kávéház tele volt muszka tisztekkel. Még az a muszka tábornok is ott volt, akit utoljára oly derekasan elverték a honvéd tűzerek. Mikor a muszka tisztek meglátták Vitkókat, felugráltak az asztal mellől, egyre azt kiáltották:

— Honfét! Honfét! és odatolták őket az asztaluk mellé a sarokba. Németül társalogtak. Étellel-itallal dusan kínálták őket. Mikor megtudták, hogy Vitkó tüzemester a 10 ik honvéd lovasütegnél szolgált, mondták:

— Der hat un-z-geputzt! (Ez porolt ki bennünket.)

A muszka tisztek reggelig sámpányerrel itatták a két honvédtüzért. Zugolódtak az osztrákok huncutsága ellen, hogy becsapták őket is. Ugy hívták be őket, hogy majd csupán néhely lázongó csöcselékkel kell szétverni. Szép csöcselék az ilyen, a melynek oly huszársága, tűzérsege, gyalogsága állott ki a csatába, hogy ők maguk a muszkák irigyelték őket és teljes tisztelettel elismerték bámulatos vitézségüket. Eképp beszéltek a muszka tisztek. Akik szomorúan panaszták azt is, mily sokan elpusztultak a katonáik közül. Ezernyi ezer muszka vitéz került a magyar hantok alá. Ezt a dicstelen nagy hadakozást sokan megsiratták a nagy muszka földön is. Hiába . . .

Végül mikor reggeltel elbucszott tőlük a két honvédtüzér, a muszka tisztek összecsókolódtak velük. Ilyen a katona sors.

(Felkötött kezű ember.)

Majd levetette Vitkó Antal tüzemester is piros zsinóros, szép tubák színű atilláját. Félretette a piros selyem szalagos hoavéd vitézségi ezüstérmét is. A szabadságharcban nem osztogatták azt se az utolsó legényeknek. Megválogatták kinek adjanak beléle. De most nem volt arra idő, hogy a kitüntetéssel tüntessen, dicsekedjen a magyar vitéz. Szomorú idő következett Magyarországra. A lekötözött óriás, a magyar nemzet a Haynauék véres, iszonyu lábnyomása alatt haldoklott Véredek szimatoltak mindenfelé a szabadság katonái után. Bölcsen eselekedte a komáromi „szabadító leveles” honvéd is, ha csöndesen félreállott Feltűnés nélkül kereste a napi kenyerét, mert a hangos szavu embert készen várta akkor az osztrák bitó, golyó, rabláncz . . .

Azért a vitéz tüzemester is visszatért a rendes, csöndes polgári foglalkozásához. A szücs mesterséget folytatta és oda ment fel ahol legkevésbé keresték a honvédet. Bécsbe ment. Mint vándorló legény köszöntött be a bécsi szücsmesterhez. Az felfogadta és mert kielégítette a munkája, hát nem firtatta a mester, ki volt? Mi volt? Honnét jött?

Ennek a szücsmesternek volt egy eleven diák fia is. A juristaságot tanulta a bécsi egyetemen. Ezzel sokat beszélgetett Vitkó. Osztan egy selyem kendővel felkötött karu ember is járt arra feléjük, de mindig olyan mérgesen nézett Vitkóra; hogy Vitkónak is szembetűnt. Kérdezősködött fölöle. Mire a bécsi jogász elmagyarázta neki, hogy ez a mérges tekintetű, felkötött karu ember odaszolgált Magyarországon a császárt, mint svalizsér. És egy huszár itt vagdalta meg csuful, mikor a svalizsér társát egy vágásra agyon is vágta. A két csapat szemeláttára folyt le ez a párbaj. A huszár czimborája pedig csak pipázva nézte ezt a rövid, de véres viaskodást. Azóta haragszik a felkötött kezű svalizsér a magyarra. Alkalmatlanná vált a szolgálatra.

Szót szó ért. Vitkó most már felismerte a felkötött kezű svalizsért, hogy ugyanaz a svalizsér, akit a vorposzton vagdalt meg a pipázgató huszár. Hisz az ágyuja mellől ő is szemtanuja volt annak a jelenetnek, de nem szólt erről . . . A bécsi diák azután beszélgetését a magyar huszároknak fordította át.

(Vitkó a huszárvágást kivágja a vándorbotjával.)

A jogász azt mondta, hogy ő szeretne látni olyan huszárt. Mert nem hiheti, hogy azzal a karddal úgy lehetne bánni.

— Pedig a Mária Terézia karddal nagyon könnyen kivághatni az ilyen vágást, bizonyította Vitkó.

Most már a bécsi jogász is bizalmasabban szólt. Előadta, hogy neki is van kardja. Mert a 48-iki bécsi diákok között ő is szerepelt a torlaszok tetején. Megvan még ma is a kardja. Az ágy alá ásta el.

— Én csak a vándorló bottal is kivágom azt a kardot az urfi kezéből, mondtotta Vitkó.

A bécsi diák egyszerre kiásta az ágy alól a kardját és viaskodni kezdtek. Közben egyszer Vitkó a vándor botjával olyan svinget adott a német kardjának, hogy kivágta a kezéből. Kirepült a kard az ablakon át. A nagy csörgésre még az öreg szücsmester ur is kiszaladt.

— Nem is hiszem én, hogy maga nem volt honvéd, szólt a diák.

— No hát az voltam, felelte Vitkó, de csak tűzér! A huszár azóta már százszor összevágta volna az urfi fejét . . .

Erre az urfi elhallgatott és mindig megbecsülte a honvéd nevet.

(Vége.)

Szép bajusz nyerhető rövid időn a híres „Hajduságpedró” használata által. Egy doboz 40 fillér. Kapható Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszerárában, valamint a készítő **Grósz Nagy Ferencz** gyógyszerésznél H.-Szoboszlón.

Ebesi ártézi víz a legjobb legegészebb üdítő ital. Kapható minden fűszerüzletben, kávéházak és vendéglőkben. Fő-
r a k t á r : Piacz-u. 7. sz.

Szőlőkert jókarban jó lakóházzal eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Szükséges-e Önnek selyem

szövet, akkor forduljon

Grieder Adolf és Tsa, Zürich (Svájcz)

kir. udv. szállítók.

Union selyemszövet gyárához.

Legnagyobb raktár menyasszonyi selyem szövetek, mint szintén legújabb mindennemű fehér, fekete és színes selyemszövetekben. Magánosoknak vám és posta díjmentesen legolcsóbb nagybani árak mellett. Minták azonnal franco. Svajczba kétszeres levélportó szükséges (3.)

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

A n. é. közönség figyelmébe ajánlja kizárólagos

férfi női és gyermek czipő raktárát

a talpba bevéselt feltűnő legolcsóbb szabott árak mellett a

Mödlingi czipőárak

debreczeni raktára.

Piacz-utcza 50. szám.

Czimeket

közöl ajánlatok megtevésére, az összes országokban létező bármely foglalkozáshoz tartozó egyénekről a nemzetközi czimiroda

Josef Rosenzweig & Söhne Bécs I.
Bäckerstrasse 3. Interurb. Telef. 8155.
Prosp. ingyen.

= Pénzhitelt =

szerez ingatlanok, házak és birtokokra 2-ik és 3-ik helyen is. továbbá convertálásokat és minden pénzügyi transactiont jutányosan és discretió mellett teljesít **minden előleges költség nélkül**

Dénes Lipót

bank és forgalmi irodája

BUDAPEST, VI. kerület. — Teréz-körut 18.

Közvetítők kizárva. Válaszbélyeg kéretik.

Szünidei tanfolyam

a német társalgási nyelv gyakorlati elsajátítására.

Általános és jogosult a panasz, hogy ifjuságunk a legjobb akarat, a legnagyobb erőmegfeszítés mellett sem képes az élő idegen nyelveket gyakorlatilag szóban vagy írásban alkalmazni.

Tultömött osztályok, az élő nyelvek megtanulására fordítható idő elégtelensége, a sok száraz, lélekölő elmélet, a tömördek sok elvont, távol fekvő, tömör költői beszéd az egyszerű, keresetlen, természetes beszélő és fogalmazási képességet — lehetetlenné teszi.

Meg levén győződve, hogy számos ifjúnak egész jövő életére kiható hasznos szolgálatot teszek, midőn a német nyelv gyakorlati elsajátítására alkalmat és módot nyujtok, arra határozottan magam, hogy a nagy szünidők elején

német társalgási tanfolyamot

nyitok, melyet aztán a szorgalmi idő alatt is fentartok.

A sikeres, biztos haladás érdekében minden kis csoportra, — melynek összeállításánál a nemet, kort, előképzettséget és foglalkozást veszem figyelembe, — a nagy szünidők alatt naponta **két-két** órát fordítok.

Több időt fordítok minden kis csoportra, mint bármely iskolában egész év alatt, eredményre nézve gyakorlatias módszerem alkalmazása által sokkal hatásosabban, mintha tultömött iskolákban vagy akár a külföldön éveket töltene.

A kizárólag német nyelvbeni társalgás a körülményekhez képest felváltva a tanteremben és a szabadon fog megtartatni, anyagot merítvén az eleven életből a változó természetből.

Ámbár e német nyelvű társalgási tanfolyam megnyitásával első sorban a beszélő-képességet tüztem ki célul — a folytonos halláson és beszélésen épülvén fel a nyelvnek veleje és csontváza — mindazonáltal a gazdag szókincsnek változatos használata olyannyira fejleszti a nyelvérzékét, a beszélő és fogalmazási képességet, hogy azok részére is megkönnyíti a biztos haladást, kik e széles, szilárd alapon tovább építve a német nyelvnek minden oldalú birását és tudását, tudományos és gyakorlati célokra szükségelik.

Tandij a két szünbónapra két-két óra naponkénti gyakorlatért **50 korona** és az egész iskolai évre egyenlő óraszámért ugyanannyi.

A német társalgási tanfolyam július első napjaiban a csoportok rendezése után veszi kezdetét. Jelentkezések és beiratások naponta **9—12-ig József kir. Herczeg-utca 8 sz. a. irodámban (emeleten.)**

Magamat a tanulni vágyók és a német nyelv kedvelők szíves figyelmébe ajánlva, maradtam hazafias tisztelettel

ZALAI MÁRK

tanár.

Előnyösen ismert
**kitűnő gyártmányu
stiriai lódent**

**divat kelméket; fekete és kék
kelméket** tartós minőségben, férfi
öltönyökre szállít

Kastner és Öhler cég
posztó osztálya, Grác.

Minták bérmentve. Magyar levelezés.

Alólirott, magyarági szőlőjének termését kismértékben is ($\frac{1}{2}$ hektolitertől feljebb) az alanti áron árusítja:

1898-iki szemelt hektoliterenként	80 kor
1889-iki	45 „
1900-iki	50 „

Kivánatra mintával szívesen szolgál

Bejczy Árpád

áll. szakiskolai tanár Aradon.

565/1901. végrh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alúlirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közbírré teszi, hogy a h.-bösszörményi kir. járásbíróság 1901. évi V. 60/1. számú végzése következtében Veszprémi István ügyvéd által képviselt H.-hadházi takarékpénztár javára Hadházi László és neje ellen 1031 kor. 31 fill. s járulékaik erejéig 1901. évi január hó 28. és 31-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 882 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, sertések, szarvasmarhák, széna és egyéb nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a h.-bösszörményi kir. járásbíróság 1901-ik évi V. 60/6. számú végzése folytán 1031 kor. 31 fill. tőkekövetelés, ennek 1900. évi december hó 15-ik napjától járó 5% kamatai, $\frac{1}{3}$ % váltó-díj és eddig összesen 147 kor. 18 fillérből biróilag már megállapított költségek erejéig végrehajtást szenvedők h.-hadházi lakásán ugy folytatólag azok „nyárfalapos“-i tanyáján leendő eszközzésének 1901. évi július hó 3-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt H.-Bösszörmény, 1901. évi június hó 18-ik napján.

Kopacsek,

kir. bírósági végrehajtó.

XXII. Magyar kir. jótékonycélú államsorsjáték

Főnyeremény 150.000 korona.

Az összes nyeremények összege 365.000 korona.

Huzás már e hónap 28-án.

Az ezen sorsjáték után remélhető tiszta jövedelem Ő császári és apostoli királyi Felsége f. é. május 1-én Gödöllőn kelt legfelsőbb elhatározása folytán akként fog felosztatni, hogy 1. a vagyontalan állami tisztviselők özvegyei és árvái segélyezésére szánt alap, 2. a bpesti 8 ker. általános jótékonyági egyesület [Bpest Baross-u. 67 sz., 3. a Nyitra és vidéki szegénysegélyező keresztény nőegylet, 4. a pozsonyi Stefánia árvaház, 5. az általános [bpesti] egyetemi segélyegylet, 6. a katolikus munkásnőket védő egyesület, 7. a bpesti tanítók segélyegylete, 8. a Szent Vitus-ról nevezett horvát vakok intézete, 9. a bpesti önkéntes mentőegyesület, 10. a bpesti Fröbel nőegylet egy-egy tized részében reszesíttessenek.

Egy sorsjegy ára 4 koronával van megállapítva.

Sorsjegyek kaphatók a m. kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten, valamennyi posta, adó, vám és sóhivatalnál, vasúti állomásokon s a legtöbb dohánytözsdeben és váltótűzletben.

Budapesten 1901- évi május hó 28-án.

A m. kir. lottójövedéki igazgatóság.